

6-9: Läs om kursen som kan spara energikostnader (6) och om rallylegenden som hedras med utställning (8). Även om kommunen som satsar på snabbanalyser (8) och om hamnen som lossar ton med hjälp av finlir (9).

Med relativt enkla metoder kan energiförbrukningen i ett företag sänkas med 30 procent. Lars-Göran Sander och Torleif Bengts funderar som bäst på hur spillvärmen från krympugnen ska kunna tas tillvara och användas till att exempelvis värma kontoret.

FOTO: LENA WISTRAND

Rätt använd energi spar pengar i många företag

ENERGI Energieffektivisering är ofta en lönsam satsning. Med rätt metoder kan företag sänka sin förbrukning med 30 procent.

– Med utbildning skapas en ny energieffektiv kultur i företaget vilket är ett smart sätt att förändra och spara innan en kris kräver en förändring, menar energikonsulten Lars-Göran Sander, Abergon AB.

Under de senaste tio åren har priset på el på den så kallade spotmarknaden i

snitt ökat från 12 till 48 öre per kilowattimme.

– Fortsätter prisstegringen

i den här takten kommer en kilowattimme kosta två kronor år 2020. Och det är priset före skatt och avgifter. Med den framtidsvisionen är det lätt att förstå att energieffektivisering är viktigt, påpekar Lars-Göran Sander.

Till hösten kommer han med stöd från länsstyrelserna i Sörmland, Uppland, Örebro, Västmanland och Stockholm erbjuda tolv företag i varje län en utbildning med syfte att sänka energiförbrukningen i företagen.

Kursen, som finansieras med hjälp av EU-pengar,

vänder sig till företag på orter med max 3 000 invånare.

Under kursen kommer företagen få hjälp med att kartlägga sin energiförbrukning, få råd och hjälp på plats, utforma en energiplan och stegvis sänka förbrukningen.

– Många företag vet att man ska spara energi och många vet också varför. Men det är få som verkligen gör det. Att spara energi har inte samma status i företagsvärlden som att öka omsättningen. Produktionen kommer i första hand och många är

rädda för åtgärder som gör att den kanske störs. Dessutom är det lätt att bli hemmablind, man ser inte sina egna energiförluster.

Med en minskad energianvändning minskas slitaget i anläggningen och underhålls- och produktionsstörningar minskas, vilket snabbt betyder väsentliga summor påpekar Lars-Göran Sander. – Energieffektivisering är ett smart sätt till ett bättre företagande.

Företaget Stockmos på Ekerö i Mälaren har det se-

naste året jobbat med att bli energismarta. Företaget, som tillverkar alkoholfri cider och saft, har 30 anställda och omsätter ungefär 100 miljoner kronor per år.

Företagets ursprungliga produkt var äpplemos – på Ekerö fanns en gång i tiden Sveriges näst största äppleodling.

– Moset gjordes enligt ett speciellt recept och innehöll väldigt mycket socker. Under kriget var det ju sockerransonerering, men ransonereringen gällde inte företag. Äpplemoset fungerade väldigt bra att

» Fortsätter prisstegringen på el i den här takten kommer en kilowattimme kosta två kronor år 2020. Och det är priset före skatt och avgifter.

Ett sätt att minska energianvändningen på Stockmos var att minska vattenflödet i flasktvätten.

baka på, det ersatte socker helt enkelt, berättar Torleif Bengts, produktionschef på fabriken.

Idag har cider- och safttillverkningen ersatt äppelmosen. Ett genomsnittsdryg produceras hela 180 000 liter drycker i fabriken. Energikostnaderna är cirka 1,5 miljon kronor om året. Med en effektivisering på 30 procent skulle företaget spara 500 000 kronor om året.

Kartläggningen som Lars-Göran Sander har gjort visar att det i fabriken finns både små och stora insatser att göra.

– Med en tydlig plan har det varit enkelt att se vad som bör genomföras. Storleken på en del besparingar har varit förvånande. Vi har rörelsestyrd belysning i näs-

tan alla lokaler nu. Det blir inte bara billigare utan också bekvämare, man slipper tända och släcka. Vi har också bytt ut belysningen i en del utrymmen. I kylrummet till exempel var det naturligtvis dumt att ha belysning som värmer. Då krävs det mer kyla för att få rätt temperatur, konstaterar Torleif Bengts.

Andra förändringar med större potential att spara pengar är mer komplexa och har krävt och kommer att kräva större insatser.

– Runt krympugnen bildas spillvärme, som inte behövs där. Nu funderar vi på hur vi ska kunna använda överskottet för att värma exempelvis kontoret. Lyckas vi med det spar vi inte bara energi utan får också bättre arbets-

miljö i fabriken, säger Torleif Bengts.

– Det är viktigt att se till hela energisystemet kombinerat med produktionsprocesser för att hitta bästa möjliga optimering. I vissa fall kan till och med en ökad energiförbrukning i enskilda processer vara en effektivisering om det får människor att må bättre och arbeta effektivare. Det är viktigt att människa och maskin fungerar optimalt tillsammans, inflikar Lars-Göran Sander.

Utbildningen i länsstyrelsens regi startar i september och pågår fram till maj nästa år. Sista ansökningsdag är sista juni.

LENA WISTRAND

180 000 liter alkoholfri cider och saft produceras i Stockmos fabrik på Ekerö varje dygn.

**Byggställningar
uthyres**
2:-/kvm fasadyta/dygn.
Ingen fast avgift.
**Halva priset mot
konkurrenterna!**
Tel. 073-036 80 31

LARSSONS MOTOR AB

Lucas CAV Service Punkt

DIESEL & EL

Aukt serviceverkstad;
Lucas • CAV • Simms • Stanadyne Delco Remy

UTBYTES STARTMOTORER, GENERATORER & INSPRUTNINGSPUMPAR – även reparationer

Tel 016-13 60 04, 13 14 24
Nystrandsgatan 10 Eskilstuna

BRÖDERNA REHNSTRÖM

VÄGHYVLING – KANTSKÄRNING
LASERJUSTERING – DIKESRÖJNING

Ring Thomas 070-371 38 54 • 0157-305 02

**Stek eller
grilla på härliga
Nymanshällen!
6.125:-**
inkl. moms

Välkommen!
Carlmans
SVETS • SMIDE • ATV i Trosa
www.carlmans.nu • Tel. 0156-122 90

Bosch Compress EHP LW

Värmepumpen som anpassar sig

Nya jord-/bergvärmepumpen Bosch Compress är dagens och morgondagens val för dig. Liksom kameleonten är den anpassningsbar efter behov och omgivning. Med tre styrkretsar (tillbehör) kan solvärme och poolvärme, golvvärme och radiatorvärme väljas och kombineras fritt.

Bosch Compress ingår i ett komplett program med kvalitet och prestanda i absolut toppklass. Läs mer på vår hemsida www.bosch-climate.se

BOSCH
Värmepumpar

Arboga: Ohlsanders Rör, 070-177 21 56 **Katrineholm:** VärmepumpCenter i Katrineholm AB, 070-619 99 16 **Eskilstuna:** Eskilstuna Brunnborrning AB, 070-769 72 95, Sundbyholms VVS AB, 070-554 26 01 **Nyköping:** Nera Installation Nyköping AB 0155-200 740, Rör och processinstallation, 0155-21 63 02 **Strängnäs:** Innemiljö i Mariefred AB 0159-50299